

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД.
Стан Редакције и Админ.:
Косанчићева ул. бр. 22.
Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

СТРАЖА

ЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Мир се може очекивати у Јулу

БУКУРЕШТ, 23 април. (Спец. извештај). — Одмах по своме доласку из главног немачког стана где се бавио два дана граф Стеван Тиса шеф угарске владе, позвао је у свој кабинет све шефове пештанска редакција и дао им неколико значајних изјава. Између осталога рекао је да се сада води одлучујуће борбе које ни у ком случају неће трајати више од два месеца и зато обустављање непријатељства треба очекивати најдаље месеца Јула. Граф Тиса је даље, по званичном саопштењу Мај. Телегр. Агенције, рекао: Дакле господо, данас се већ може говорити о миру!

ЈОН.

НАШЕ БОЈИШТЕ

Црногорски фронт

ЦЕТИЊЕ, 22. априла. — У току 21. априла и ноћи 21. и 22. априла непријатељ је развио извесну активност противу санџачке војске и херцеговачког одреда, где је прелазио и у напад, али је сасвим одбијен.

О признавању школске године

— упућено Министру Просвете —

У нашој се јавности већ поодавно говори и дискутује о признавању ћаџима све школске године. Чак изгледа да постоји и један пројекат израђен под заштитом Министарства Просвете, по коме свима ћама, без разлике, треба да буде призната ова година. Ими остављамо Министарству Просвете као надлежној установи компетентност да онако како треба и најцелисходније реши то питање, али се илак сматрамо обавезним да проговоримо о томе неколико речи.

Били смо те судбине да за три године ратујемо ти рата. И вије ни мало чудновато што су сви раније постојећи односи у свима стварима премештени и деласкери. И међу многим односима који су резултирали на ратних, несрћених и нередовних прилика долази и однос ћака према школи и он има да се реши.

Већини, готово свима ћама, пало је у део да буду тим приликома додирнути, и већини ћака већ је једна школска година у балканском рату призната, и ако нису никако, или врло мало, походили школу и слушали предавања.

ФЕЉТОН

Ва. Н. Воранов:

ГРЕХ И ЗЛОЧИН

Ниш је постао престоница. Рат је био објављен. Војска се жуто гомилала на дугом граничном фронту, а бегуци, весели и бедни, у летњим халјинама, са јорганима у свих седам боја и повечим перјаним јастуком, ређе са вешкорпама, чешће са зембилима, од прног ли нолеума, неиспаваног и гравог лица; јеванске неочешљане, раскопчане и прашњиве; дечурлија безбрежна и радосна — стизала су у Ниш свакога сата комбинираним, бежанијским возовима, приковани по крововима и између осовина, пресоване у чуvenим „Н“ вагонима. Новине су доносиле телеграме о европском пожару: Руси су напредовали у И-точној Пруској и Галицији, Немци у Белгији,

вањем једног поузданог програма рада и предавања, и тачним и стручним показивањем пута којим треба и властивици да иду. Без то двоје никако.

Ми се потпуно соладаришемо са дотичним професорима. И рачунамо да ће о, ако се не буде нашао нека згодан и практичан начин за отклањање тога, у току идущих година, имати веома врло штурах и у погледу стицања школског знања хромих генерација, и протеклих у рату, у стицању права на добијање службе државне уз обавезу на доцније полагање испита и у другим начинима. И најзад имамо студената којима је једни већ призната ратна година и којима, по чувију од појединих компетентних лица, ова школска ратна година неће бити призната, што у сваком случају не би било правично, ако би се и гимназистима ова година признала. Зар се не би могло и овима који су сад у четвртој години на студијама и којима је ова година требала бити по следња призната право које имају сви асполвенти, право да добију државну службу с обавезом да доцније појажу испите, пошто су наши студенти мањим сиромашни и страдају се да што пре дођу до свога издржавања, и они би на мир и уз сигуру егзистенцију могли да се спремају за испите. А онима што су асполвенти требало би у неколико олакшати испите, па и евентуално онима што три-четири године ратују призната испиге.

Мислимо да би г. министар био дужан да се и овим питањем позабави. Ово све износимо у број највернијо.

Наши су прешла у Земун, мирија је била упућена на рад у Београд и госпођа Новаковића примила понуду шефа мисије да се врати у Београд и помогне им, у раду својим стручним медицинским знањем. Они су били харизми, она се разумевала унутрашњим болестима — дакле врло згодна заједница.

И тако је једног дана служавка Марушка добила телеграм да провери одаје и припреми за њихов доказак, Девојка се радовала: повратак госпођија јој је највећа је јасно.

Замагљена прозорска окна у кратким размасима би се засветела и затресла па би се онда разлегала не-каква чудната, азвонјата тутњава, као да је стотинама теретних кола у исти мањаку и она би се нехотице

требала би да им да неко видио признање, признање које се неће састојати само у једној прости захвалности и у урезивању имена у плочу на Универзитету, него у некој стварнијој и опапљивој користи, која би се састојала у ослобођавању од неких испита, у признавању семестара проведених и протеклих у рату, у стицању права на добијање службе државне уз обавезу на доцније полагање испита и у другим начинима. И најзад имамо студената којима је једни већ призната ратна година и којима, по чувију од појединих компетентних лица, ова школска ратна година неће бити призната, што у сваком случају не би било правично, ако би се и гимназистима ова година признала. Зар се не би могло и овима који су сад у четвртој години на студијама и којима је ова година требала бити по следња призната право које имају сви асполвенти, право да добију државну службу с обавезом да доцније појажу испите, пошто су наши студенти мањим сиромашни и страдају се да што пре дођу до свога издржавања, и они би на мир и уз сигуру егзистенцију могли да се спремају за испите. А онима што су асполвенти требало би у неколико олакшати испите, па и евентуално онима што три-четири године ратују призната испиге.

Мислим да би г. министар био дужан да се и овим питањем позабави. Ово све износимо у број највернијо.

Наши су прешла у Земун, мирија је била упућена на рад у Београд и госпођа Новаковића примила понуду шефа мисије да се врати у Београд и помогне им, у раду својим стручним медицинским знањем. Они су били харизми, она се разумевала унутрашњим болестима — дакле врло згодна заједница.

Немачке лажи

Петроград, 21. Апр. Поводом вести „Лакаланџајера“ да револуционарна пропаганда у Москви све више узима мања, треба констатовати да ширење таквих из основа лажних саопштења није ништа друго, до сада већ убијајени поступак коме чешће прибегава немачка влада, да би загрејала срда становништва Немачке. Још од почетка рата немачка влада је полагала велику наду у револуцију у Русији, али су 9 месеци рата дошаљи заблуду таквих предвиђења.

И у овом случају као и у осталим случајевима, нарочито изасланик „Лакаланџајера“ који шаље своја приватна писма из Москве, доводи у сталну заблуду читаоце тога листа, загревајући их надом у немачке победе, које ће Немци добити услед руских унутрашњих мереда. Међутим ти нереди су само плод у обрађења, док у Немачкој већ се приближује глад, те ће у недостатку војног успеха брзо отворити очи становништву, које је иначе оправдано нездадовољно са владом што је тако лакомо увукла Немачку у рат.

Руски Фронт

— Руско-немачки фронт —

Петроград, 22 април. Службени коминике од 20 априла гласи: Непријатељ је остао пасиван пред Либавом и Митавом, у којима су наше трупе. Код Ресења близо је чарки. На

левој обали Њемена, северно од Бобра и Нарева и на левој обали Висле све до Пилице, ситуација је углавном непромењена. Заузели смо после борбе више села између Нете и Ергица северно од велике баруштине. Немци су напали у дистанцији широком фронту наше позиције на десној обали О-мулева, али су били приморани да се повуку, пошто су оставили пред нашим позицијама велики број мртвих и рањених. Јужно од Пилице непријатељ је под заштитом јаке артиљеријске ватре извршио више напада.

Код Лопушана непријатељска пешадија приближала се 19 априла на 200 корака од наших ровова, али за време наступајуће ноћи он избачена из ровова, али је нашим против-нападима уништила. Непријатељ је покушао да на извесним тачкама пређе Ниду, али је нашим против-нападом био приморан да попутно евакуише леву обалу те реке.

На Висли код Красиева непријатељ се сконцентрисао у Олизини наших позиција и укопао за време ноћи између 19 и 20 априла, али су ту његова радови уништили нашим нападом на бајонет. При томе сукобу заробили смо више од 400 Немца, међу којима и 9 официра.

Министарска криза

Србија данас преживљује националну кризу

Влада и Скупштина

— Специјалан извештај —

НИШ, 23. априла

У посланичким круговима кружи глас да ће влада кроз дана два на тајној скупштинској седници изјави пред Скупштином са изјавом у којој ће изложити цео ток кризе као и узроке, услед којих је дошло до кризе. Водио сам разговор са једним угледним чланом ради-каљне странке и ово ми је рекао, како је цело народно представништво једнодушно да помогне владу у оправданим захтевима Српског Народа! — Све што је наше, све што је словенско мора ући у Велику Србију! — завршио је г. посланик своје обавештење.

Миладиновић

Код престолонаследника

— Г. Пашић код престолонаследника —

НИШ, 23. априла

После министарске седнице, којој је присуствовао и престолонаследник Александар, г. Пашић је посетио престолонаследника и са њиме водио дужи разговор. Обрадовић.

Највеће било свечано и мрђно, она последња — деформисана — била јој је непозната; али како је то нелогично, наређење било наше наређење и страшна пучњава била пучњава наших топова — то је она извела злакључак: да наши врше прелаз.

Госпођа Новаковића је била на дежурству у болници америчке мисије, Вава је спавао у својој соби на горњем спрату, а Марушка и хрома кувар Данило у сутерену. Да ли се ко од њих буди и шта је ко од њих мислио — Валерија није знала. У једном тренутку је хтела да се обуче и да обчије Ваву, али како је пучњава постепено постала одређенија, сваки пучњав да је одређен, а Валерија је звукотало зујима. И завлачећи се под млак и мекав јорган од чисте и љубичасте свиле и припаријући руке на разголиће, агрчена прса, она је хтела да разуме позорниковој реченици и поваљала ју је у себи. Прве две речи су јој биле јасне — поред њих је могла бећи бећи да спава — а

— Наставиће се —

За Далмацију

Велики национални митинг у Нишу —

— Спец. извештај —

НИШ, 23. априла Гласови о уступању Далмације Италији називали су у свима друштвеним слојевима сално узбуђење. Ово узбуђење још је веће у круговима многобројних првака, Далматинаца и Словенаца који се налазе у слободној Србији. У њиховој средини поникла је мисао, да се одржи један митинг, па коме ће ови манифестовати своје жеље и дати израз народног осећања и мишљења: да се Далмација не може и не сме уступати никоме, да се ни једна стопа словенске земље не може и не смешастргнути од Српског Народа. Митинг ће се одржати у недељу 3. маја. Поред осталих истакнутих националних радника говориће и г. Супило.

Миладиновић

Србија и Италија

— Спец. извештај —

НИШ, 23. априла Од једне доброобавештене личности сазнао сам, да је српска влада званично известила представнике Сила из Споразума, да она не може ни под којим условом да пристане; да се ма који део словенске земље уступи Италији, и да налази да је за Италију довољно да јој се призна превласт над Јадранским морем.

Миладиновић

Повољни изглеј

— Спец. извештај —

НИШ, 23. Априла. Долазак г. Гирса унео је нешто ведрине у наше пралице! Судећи по расположењу владајућих кругова, разговари вођени између Престонаследника, г. Пашића и Гирса повољни су и у изгледу је да питање Далмације буде решено тако, да не буде утучени српски интереси.

За нашу ствар

— Русија неће да заборави Србију —

— Специјалан извештај —

СОФИЈА, 23. априла У овдашњим дипломатским круговима вест о српској кризи изазвала је живо интересовање. У круговима тројног Савеза (Аустрије и Немачке) верују да ће Било, немачки посланик у Риму успети да придобије Италију да и даље остане неутрална. Међутим, у круговима Споразума држе, да ће Гирс успети да српски преговоре са римском владом о њеном учешћу у акцији. Једна личност бласка руском посланству тврди, да ће питање о Далмацији бити решено у смислу српских тежњи јер Русија не може да заборави Србију, која је у овоме рату дала сјајна доказа савезничке лојалности.

Миладиновић

Београђани!

Београд је здрављем наших ратова се Турцима и Бугарима дао на име добровољног прилога разним друштвима: као Главном Одбору за помоћ војних обезврзника, Црвеном Крсту, Народној Одбрамби, Колу Старац итд. у новцу и у стварима преко једног милиона динара.

Београд је с братском љубављу примао за време поменутих ратова ратнике са свију бојишта и свију крајева наше земље у његових 36—40 болница и свесрдно их неговао, а када се који од њих излечио и опет на бојно поље пласнио, није га Београд пуштао да плави без паре, без преобуке.

Београд је такав био, док је у разним облицима дали, па

и помагао сва наша национална, просветна и хумана друштва.

Београд је сам самитом овом трошку дочекивао и високе гости и разни друштва, која су нашу земљу посещивала.

Београд је у виду прилога пружао помоћ сиротиним породицама своме Београду; њему сад окрепите главу, јер је невоља велика. Коме је Бот дао нека и тамо даје, а Београду сада дати то је ваша дужност и то хитна дужност. На посао, дакле, па се покажите да сте онаки Београђани и сад, као што сте и пре били.

Постарајте се, па овом приложком тамошњим грађанима појакжите на име прилога за

Београд само један десети део од онога, колико сте ви њима

понешијају и у чему.

Београд је такав био, док је

у разним облицима дали, па

и помагао сва наша национална, просветна и хумана друштва.

Београд је сам самитом овом трошку дочекивао и високе гости и разни друштва, која су нашу земљу посещивала.

Београд је у виду прилога пружао помоћ сиротиним породицама своме Београду; њему сад окрепите главу, јер је невоља велика. Коме је Бот дао нека и тамо даје, а Београду сада дати то је ваша дужност и то хитна дужност. На посао, дакле, па се покажите да сте онаки Београђани и сад, као што сте и пре били.

Постарајте се, па овом приложком тамошњим грађанима појакжите на име прилога за

Београд само један десети део од онога, колико сте ви њима

понешијају и у чему.

Београд је такав био, док је

у разним облицима дали, па

и помагао сва наша национална, просветна и хумана друштва.

Београд је сам самитом овом трошку дочекивао и високе гости и разни друштва, која су нашу земљу посещивала.

Београд је у виду прилога пружао помоћ сиротиним породицама своме Београду; њему сад окрепите главу, јер је невоља велика. Коме је Бот дао нека и тамо даје, а Београду сада дати то је ваша дужност и то хитна дужност. На посао, дакле, па се покажите да сте онаки Београђани и сад, као што сте и пре били.

Постарајте се, па овом приложком тамошњим грађанима појакжите на име прилога за

Београд само један десети део од онога, колико сте ви њима

понешијају и у чему.

Београд је такав био, док је

у разним облицима дали, па

и помагао сва наша национална, просветна и хумана друштва.

Београд је сам самитом овом трошку дочекивао и високе гости и разни друштва, која су нашу земљу посещивала.

Београд је у виду прилога пружао помоћ сиротиним породицама своме Београду; њему сад окрепите главу, јер је невоља велика. Коме је Бот дао нека и тамо даје, а Београду сада дати то је ваша дужност и то хитна дужност. На посао, дакле, па се покажите да сте онаки Београђани и сад, као што сте и пре били.

Постарајте се, па овом приложком тамошњим грађанима појакжите на име прилога за

Београд само један десети део од онога, колико сте ви њима

понешијају и у чему.

Београд је такав био, док је

у разним облицима дали, па

и помагао сва наша национална, просветна и хумана друштва.

Београд је сам самитом овом трошку дочекивао и високе гости и разни друштва, која су нашу земљу посещивала.

Београд је у виду прилога пружао помоћ сиротиним породицама своме Београду; њему сад окрепите главу, јер је невоља велика. Коме је Бот дао нека и тамо даје, а Београду сада дати то је ваша дужност и то хитна дужност. На посао, дакле, па се покажите да сте онаки Београђани и сад, као што сте и пре били.

Постарајте се, па овом приложком тамошњим грађанима појакжите на име прилога за

Београд само један десети део од онога, колико сте ви њима

понешијају и у чему.

Београд је такав био, док је

у разним облицима дали, па

и помагао сва наша национална, просветна и хумана друштва.

Београд је сам самитом овом трошку дочекивао и високе гости и разни друштва, која су нашу земљу посещивала.

Београд је у виду прилога пружао помоћ сиротиним породицама своме Београду; њему сад окрепите главу, јер је невоља велика. Коме је Бот дао нека и тамо даје, а Београду сада дати то је ваша дужност и то хитна дужност. На посао, дакле, па се покажите да сте онаки Београђани и сад, као што сте и пре били.

Постарајте се, па овом приложком тамошњим грађанима појакжите на име прилога за

Београд само један десети део од онога, колико сте ви њима

понешијају и у чему.

Београд је такав био, док је

у разним облицима дали, па

и помагао сва наша национална, просветна и хумана друштва.

Београд је сам самитом овом трошку дочекивао и високе гости и разни друштва, која су нашу земљу посещивала.

Београд је у виду прилога пружао помоћ сиротиним породицама своме Београду; њему сад окрепите главу, јер је невоља велика. Коме је Бот дао нека и тамо даје, а Београду сада дати то је ваша дужност и то хитна дужност. На посао, дакле, па се покажите да сте онаки Београђани и сад, као што сте и пре били.

Постарајте се, па овом приложком тамошњим грађанима појакжите на име прилога за

Београд само један десети део од онога, колико сте ви њима

понешијају и у чему.

Београд је такав био, док је

у разним облицима дали, па

и помагао сва наша национална, просветна и хумана друштва.

Београд је сам самитом овом трошку дочекивао и високе гости и разни друштва, која су нашу земљу посещивала.

Београд је у виду прилога пружао помоћ сиротиним породицама своме Београду; њему сад окрепите главу, јер је невоља велика. Коме је Бот дао нека и тамо даје, а Београду сада дати то је ваша дужност и то хитна дужност. На посао, дакле, па се покажите да сте онаки Београђани и сад, као што сте и пре били.

Постарајте се, па овом приложком тамошњим грађанима појакжите на име прилога за

Београд само један десети део од онога, колико сте ви њима

понешијају и у чему.

Београд је такав био, док је

у разним облицима дали, па

и помагао сва наша национална, просветна и хумана друштва.

Београд је сам самитом овом трошку дочекивао и високе гости и разни друштва, која су нашу земљу посещивала.

Београд је у виду прилога пружао помоћ сиротиним породицама своме Београду; њему сад окрепите главу, јер је невоља велика. Коме је Бот дао нека и тамо даје, а Београду сада дати то је ваша дужност и то хитна дужност. На посао, дакле, па се покажите да сте онаки Београђани и сад, као што сте и пре били.

Постарајте се, па овом приложком тамошњим грађанима појакжите на име прилога за

Београд само један десети део од онога, колико сте ви њима

понешијају и у чему.

Београд је такав био, док је

у разним облицима дали, па

и помагао сва наша национална, просветна и хумана друштва.